

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 9ης Νοεμβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Τελωνειακή ένωση – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 – Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Μη κοινοτικά εμπορεύματα – Τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως – Απομάκρυνση των υποκείμενων σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορευμάτων από την τελωνειακή επιτήρηση – Καθορισμός της δασμολογητέας αξίας – Άρθρο 29, παράγραφος 1 – Προϋποθέσεις εφαρμογής της μεθόδου της συναλλακτικής αξίας – Άρθρα 30 και 31 – Επιλογή της μεθόδου καθορισμού της δασμολογητέας αξίας – Υποχρέωση των τελωνειακών αρχών να αιτιολογήσουν την επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου»

Στην υπόθεση C-46/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Augstākā tiesa (Ανώτατο Δικαστήριο, Λεττονία) με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Ιανουαρίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Valsts ieņēmumu dienests,

κατά

«**LS Customs Services**» SIA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Berger και F. Biltgen, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η «LS Customs Services» SIA, εκπροσωπούμενη από τον D. Plotovs,
- η Λεττονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις I. Kucina και A. Bogdanova καθώς και από τον I. Kalniņš,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον A. Sauka και την L. Grønfeldt,

* Γλώσσα διαδικασίας: η λεττονική.

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαρτίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 29, παράγραφος 1, καθώς και των άρθρων 30 και 31 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 955/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 1999 (ΕΕ 1999, L 119, σ. 1) (στο εξής: τελωνειακός κώδικας).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της «LS Customs Services» SIA (στο εξής: LSCS) και του Valsts ierēnumu dienests (εθνική φορολογική αρχή, Λεττονία) όσον αφορά την εφαρμοστέα μέθοδο για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας εμπορευμάτων τα οποία απομακρύνθηκαν παρανόμως από την τελωνειακή επιτήρηση ενώ τελούσαν υπό διαμετακόμιση μέσω του τελωνειακού εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομικό πλαίσιο

Ο τελωνειακός κώδικας

- 3 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα εξής:

«Οι αποφάσεις που λαμβάνονται γραπτώς και είτε απορρίπτουν τις αιτήσεις είτε έχουν αρνητικές συνέπειες για τα πρόσωπα στα οποία απευθύνονται αιτιολογούνται από τις τελωνειακές αρχές. Οι εν λόγω αποφάσεις πρέπει να αναφέρουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 243.»

- 4 Το άρθρο 14 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς εφαρμογής της τελωνειακής νομοθεσίας, κάθε πρόσωπο που ενδιαφέρεται άμεσα ή έμμεσα για τις εκάστοτε πράξεις που πραγματοποιούνται στα πλαίσια των εμπορικών συναλλαγών παρέχει στις τελωνειακές αρχές, ύστερα από αίτησή τους και μέσα στις ενδεχομένως καθορισμένες προθεσμίες, όλα τα αναγκαία έγγραφα και πληροφορίες ανεξαρτήτως της μορφής τους καθώς και κάθε άλλη συνδρομή.»

- 5 Το άρθρο 29, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα έχει ως εξής:

«Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνιακό έδαφος της Κοινότητας, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33, εφόσον:

- α) δεν υφίστανται περιορισμοί όσον αφορά τη μεταβίβαση ή τη χρησιμοποίηση των εμπορευμάτων από τον αγοραστή, εκτός από τους περιορισμούς, οι οποίοι:
  - επιβάλλονται ή απαιτούνται από το νόμο ή τις δημόσιες αρχές εντός της Κοινότητας,
  - περιορίζουν τη γεωγραφική ζώνη στην οποία δύνανται να μεταπωληθούν τα εμπορεύματα,

ή

– δεν επηρεάζουν ουσιωδώς την αξία των εμπορευμάτων·

- β) η πώληση ή η τιμή δεν εξαρτάται από προϋποθέσεις ή παροχές των οποίων η αξία δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί όσον αφορά τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·
- γ) κανένα μέρος του προϊόντος κάθε μεταγενέστερης μεταπώλησης, μεταβίβασης ή χρησιμοποίησης των εμπορευμάτων από τον αγοραστή δεν περιέρχεται αμέσως ή εμμέσως στον πωλητή, εκτός αν είναι δυνατό να γίνει κατάλληλη προσαρμογή βάσει του άρθρου 32,

και

- δ) ο αγοραστής και ο πωλητής δεν συνδέονται μεταξύ τους, ή εάν συνδέονται, η συναλλακτική αξία είναι αποδεκτή για δασμολογικούς σκοπούς δυνάμει της παραγράφου 2.»

6 Το άρθρο 30 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα εξής:

«1. Όταν η δασμολογητέα αξία δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 29, εφαρμόζονται διαδοχικά οι διατάξεις της παραγράφου 2 στοιχεία α), β), γ) και δ) έως την πρώτη μεταξύ αυτών διάταξη που καθιστά δυνατό τον καθορισμό της, εκτός αν η σειρά εφαρμογής των στοιχείων γ) και δ) πρέπει να αντιστραφεί με αίτηση του διασαφ[ητ]ή. Μόνο όταν η δασμολογητέα αυτή αξία δεν μπορεί να καθορισθεί κατ' εφαρμογή ορισμένης περίπτωσης επιτρέπεται η εφαρμογή της διάταξης του αμέσως επόμενου στοιχείου κατά τη σειρά που καθιερώνεται δυνάμει της παρούσας παραγράφου.

2. Οι δασμολογητέες αξίες που καθορίζονται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι οι ακόλουθες:

- α) η συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται για εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·
- β) η συναλλακτική αξία ομοειδών εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και τα οποία εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·
- γ) η αξία που βασίζεται επί της τιμής μονάδος που αντιστοιχεί στις πωλήσεις μέσα στην Κοινότητα [των] εισαγομένων εμπορευμάτων ή πανομοιότυπων ή ομοειδών εισαγομένων εμπορευμάτων οι οποίες αντιπροσωπεύουν συνολικά τη μεγαλύτερη ποσότητα και γίνονται, μέσα στην Κοινότητα, προς πρόσωπα που δεν συνδέονται με τους πωλητές·
- δ) η υπολογιζόμενη αξία, που ισούται προς το άθροισμα:
- του κόστους ή της αξίας των υλικών και των εργασιών κατασκευής ή άλλων εργασιών, που υπεισέρχονται στην παραγωγή των εισαγόμενων εμπορευμάτων,
  - ποσού που αντιπροσωπεύει τα κέρδη και τα γενικά έξοδα, ίσου προς το ποσό που υπεισέρχεται γενικά στις πωλήσεις εμπορευμάτων της ίδιας φύσεως ή του ίδιου είδους με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, οι οποίες γίνονται από παραγωγούς της χώρας εξαγωγής προς εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα,
  - του κόστους ή της αξίας των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

[...]»

7 Το άρθρο 31 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Αν η δασμολογητέα αξία εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν μπορεί να καθορισθεί κατ' εφαρμογή των άρθρων 29 και 30, καθορίζεται, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία εντός της Κοινότητας, με εύλογο τρόπο συμβιβασόμενο με τις αρχές και τις γενικές διατάξεις:

- της συμφωνίας περί θέσεως σε εφαρμογή του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994,
- του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994

και

- των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

2. Η δασμολογητέα αξία που καθορίζεται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 δεν βασίζεται:

- α) επί της τιμής πώλησεως, εντός της Κοινότητας, εμπορευμάτων που παράγονται εντός της Κοινότητας·
- β) επί του συστήματος που προβλέπει την αποδοχή, για δασμολογικούς σκοπούς, της υψηλότερης μεταξύ δύο εναλλακτικών αξιών·
- γ) επί της τιμής εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής·
- δ) επί του κόστους παραγωγής, εκτός των υπολογιζόμενων αξιών που έχουν καθοριστεί για πανομοιότυπα ή ομοειδή εμπορεύματα σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 στοιχείο δ)·
- ε) επί τιμών εξαγωγής με προορισμό μία χώρα που δεν περιλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας·
- στ) επί ελαχίστων δασμολογητέων αξιών,
ή
- ζ) επί αυθαιρέτων ή πλασματικών αξιών.»

8 Το άρθρο 91, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα έχει ως εξής:

«Το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης επιτρέπει την κυκλοφορία μεταξύ δύο σημείων του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

- α) μη κοινοτικών εμπορευμάτων, χωρίς τα εμπορεύματα αυτά να υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής·

[...]».

9 Το άρθρο 96 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα εξής:

«1. Ο κυρίως υπόχρεος είναι ο υποκείμενος στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης και οφείλει:

α) να προσκομίζει προς έλεγχο ανέπαφα τα εμπορεύματα στο τελωνείο προορισμού μέσα στην καθορισμένη προθεσμία και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους, τα οποία έχουν ληφθεί από τις τελωνειακές αρχές·

β) να τηρεί τις οικείες διατάξεις του καθεστώτος της κοινοτικής διαμετακόμισης.

2. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων του κυρίως υποχρέου που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο μεταφορέας ή παραλήπτης εμπορευμάτων που δέχεται εμπορεύματα, γνωρίζοντας ότι έχουν τεθεί υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης, οφείλει επίσης να τα προσκομίσει ανέπαφα στο τελωνείο προορισμού εντός της καθορισμένης προθεσμίας και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους τα οποία έχουν λάβει οι τελωνειακές αρχές.»

10 Το άρθρο 192, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Όταν η τελωνειακή νομοθεσία προβλέπει την υποχρεωτική σύσταση εγγύησης και με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων προβλεπόμενων για το καθεστώς διαμετακόμισης με τη διαδικασία της επιτροπής, οι τελωνειακές αρχές καθορίζουν το ποσό της εγγύησης αυτής σε επίπεδο ίσο:

– με το ακριβές ποσό της ή των τελωνειακών οφειλών που αποτελούν το αντικείμενο της εγγύησης, εφόσον το ποσό αυτό μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια τη στιγμή που απαιτείται η σύσταση της εγγύησης,

– με το υψηλότερο, κατά τους υπολογισμούς της τελωνειακής αρχής, ποσό της ή των τελωνειακών οφειλών που έχουν γεννηθεί ή είναι δυνατό να γεννηθούν, στις υπόλοιπες περιπτώσεις.

[...]»

11 Το άρθρο 203, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα έχει ως εξής:

«1. Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται:

– από την [απομάκρυνση] υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση.

[...]

3. Οφειλέτες είναι:

– το πρόσωπο που [απομάκρυνε] το εμπόρευμα από την τελωνειακή επιτήρηση,

– τα πρόσωπα που συνήργησαν στην [απομάκρυνση], ενώ γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν ότι επρόκειτο για [απομάκρυνση] του εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση,

– τα πρόσωπα που απέκτησαν ή κατείχαν το εν λόγω εμπόρευμα και που γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν, τη στιγμή της απόκτησης ή παραλαβής του εμπορεύματος, ότι επρόκειτο για εμπόρευμα που είχε [απομακρυνθεί] από την τελωνειακή επιτήρηση

καθώς και

– ενδεχομένως, το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση ή από τη χρησιμοποίηση του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο έχει τεθεί.»

12 Το άρθρο 221, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Το ποσό των δασμών πρέπει να γνωστοποιείται στον οφειλέτη, με την κατάλληλη διαδικασία, μόλις καταλογισθεί.»

Ο κανονισμός εφαρμογής

13 Το άρθρο 147, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ 1993, L 253, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 1994, L 268, σ. 32), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1762/95 της Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 1995 (ΕΕ 1995, L 171, σ. 8) (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής), προβλέπει τα εξής:

«Για το σκοπό του άρθρου 29 του [τελωνειακού] κώδικα, το γεγονός ότι τα εμπορεύματα που αποτελούν το αντικείμενο πώλησης διασαφίζονται για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία πρέπει να θεωρηθεί ως επαρκής ένδειξη ότι αυτά επωλήθησαν προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Στην περίπτωση διαδοχικών πωλήσεων πριν από την εκτίμηση, η ένδειξη αυτή ισχύει μόνο για την τελευταία πώληση με βάση την οποία τα εμπορεύματα εισήχθησαν στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ή για την πώληση που πραγματοποιήθηκε στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας πριν τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Κατά τη δήλωση τιμής σχετικά με πώληση που προηγήθηκε της τελευταίας πώλησης με βάση την οποία τα εμπορεύματα εισήχθησαν στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, πρέπει να αποδειχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό στις τελωνειακές αρχές ότι μια τέτοια πώληση εμπορευμάτων πραγματοποιήθηκε ενόψει της εξαγωγής με προορισμό το εν λόγω έδαφος.

[...]»

14 Το άρθρο 150 του κανονισμού εφαρμογής ορίζει τα εξής:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 30 παράγραφος 2 στοιχείο α) του [τελωνειακού] κώδικα, (συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων), η δασμολογητέα αξία καθορίζεται βάσει της συναλλακτικής αξίας πανομοιότυπων εμπορευμάτων, τα οποία πωλούνται στο ίδιο εμπορικό επίπεδο και στην ίδια ουσιαστικώς ποσότητα με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα. Ελλείψει τέτοιων πωλήσεων, θα πρέπει να γίνεται χρήση της συναλλακτικής αξίας πανομοιότυπων εμπορευμάτων, τα οποία πωλούνται σε διαφορετικό εμπορικό επίπεδο ή/και σε διαφορετική ποσότητα, προσαρμοζόμενης ώστε να ληφθούν υπόψη οι διαφορές που είναι δυνατό να οφείλονται στο εμπορικό επίπεδο ή/και στην ποσότητα, υπό την προϋπόθεση ότι οι προσαρμογές αυτές, ανεξαρτήτως αν καταλήγουν σε αύξηση ή σε μείωση της αξίας, είναι δυνατό να βασίζονται σε προσκομιζόμενα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία να αποδεικνύουν σαφώς ότι οι προσαρμογές είναι εύλογες και ακριβείς.

[...]

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, συναλλακτική αξία εμπορευμάτων που παράγονται από διαφορετικό πρόσωπο λαμβάνεται υπόψη μόνο όταν δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, καμία συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων παραγόμενων από το ίδιο πρόσωπο, το οποίο παράγει και τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα.

[...]»

15 Το άρθρο 151 του κανονισμού εφαρμογής έχει ως εξής:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 30 παράγραφος 2 στοιχείο β) του [τελωνειακού] κώδικα (συναλλακτική αξία ομοειδών εμπορευμάτων), η δασμολογητέα αξία καθορίζεται με αναφορά στη συναλλακτική αξία ομοειδών εμπορευμάτων, τα οποία πωλούνται στο ίδιο εμπορικό επίπεδο και στην ίδια ουσιαστικά ποσότητα με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα. Ελλείψει τέτοιων πωλήσεων, θα πρέπει να γίνεται χρήση της συναλλακτικής αξίας ομοειδών εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται σε διαφορετικό εμπορικό επίπεδο ή/και σε διαφορετική ποσότητα, προσαρμοζόμενης ώστε να ληφθούν υπόψη οι διαφορές που είναι δυνατό να οφείλονται στο εμπορικό επίπεδο ή/και στην ποσότητα, υπό την προϋπόθεση ότι οι προσαρμογές αυτές, ανεξάρτητα από το αν καταλήγουν σε αύξηση ή σε μείωση της αξίας, είναι δυνατό να βασίζονται σε προσκομιζόμενα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία να αποδεικνύουν σαφώς ότι οι προσαρμογές είναι εύλογες και ακριβείς.

[...]

3. Αν, για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, διαπιστωθούν περισσότερες από μία συναλλακτικές αξίες ομοειδών εμπορευμάτων, για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων πρέπει να ληφθεί υπόψη η κατώτερη συναλλακτική αξία.

[...]

5. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ως συναλλακτική αξία εισαγόμενων ομ[οει]δών εμπορευμάτων νοείται η δασμολογητέα αξία που καθορίζεται [προηγουμένως] σύμφωνα με το άρθρο 29 του [τελωνειακού] κώδικα και προσαρμόζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.»

16 Το άρθρο 153, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής έχει ως εξής:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 30 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του [τελωνειακού] κώδικα (υπολογιζόμενη αξία), οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να απαιτούν ή να υποχρεώνουν ένα πρόσωπο που δεν κατοικεί στην Κοινότητα να προσκομίζει προς εξέταση λογιστικά στοιχεία ή άλλα έγγραφα για τον καθορισμό αυτής της αξίας. Ωστόσο, οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παραγωγό των εμπορευμάτων για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου, είναι δυνατό να επαληθεύονται σε χώρα που δεν αποτελεί μέλος της Κοινότητας από τις τελωνειακές αρχές ενός κράτους μέλους με τη σύμφωνη γνώμη του παραγωγού και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχές αυτές προειδοποιούν εγκαίρως τις αρχές της εν λόγω χώρας, αυτές δε παρέχουν τη συγκατάθεσή τους για την έρευνα.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

17 Στις 2 Ιουνίου 2011, η LSCS, ως κυρίως υπόχρη, υπέβαλε σε τελωνείο της Λεττονίας διασάφηση διαμετακομίσεως για τη μεταφορά εμπορευμάτων προελεύσεως Κίνας προς τη Ρωσία μέσω του εδάφους της Ένωσης.

18 Δεδομένου ότι δεν αποδείχθηκε περάτωση της διαμετακομίσεως, η εθνική φορολογική αρχή, με αρχική απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2011 και με τελική απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2011 (στο εξής: επίδικη απόφαση), επέβαλε στην LSCS την υποχρέωση να καταβάλει τελωνειακούς δασμούς, δασμούς αντιντάμπινγκ και τον φόρο προστιθέμενης αξίας για τα επίμαχα εμπορεύματα.

19 Για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων αυτών, η εν λόγω αρχή εφάρμοσε τη μέθοδο εκτιμήσεως του άρθρου 31 του τελωνειακού κώδικα στηριζόμενη στα διαθέσιμα εντός της Ένωσης στοιχεία.

- 20 Ειδικότερα, η εθνική φορολογική αρχή έκρινε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα είχαν πωληθεί προς εξαγωγή με προορισμό τη Ρωσία και ότι, κατά συνέπεια, το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα δεν μπορούσε να εφαρμοσθεί. Έκρινε ακόμη ότι δεν διέθετε πληροφορίες που να της παρέχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσει τις μεθόδους εκτιμήσεως που προβλέπονται στο άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως δ', του τελωνειακού κώδικα.
- 21 Η LSCS άσκησε προσφυγή, με αίτημα την ακύρωση της επίδικης απόφασεως, ενώπιον του administratīvā rajona tiesa (διοικητικό πρωτοδικείο, Λεττονία), το οποίο έκρινε, στις 23 Αυγούστου 2012, ότι η απόφαση αυτή δεν ήταν αιτιολογημένη επαρκώς κατά νόμον.
- 22 Επιληφθέν της υποθέσεως σε δεύτερο βαθμό, το Administratīvā apgabaltiesa (διοικητικό εφετείο, Λεττονία), με την από 10 Ιουνίου 2014 απόφασή του, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ιδίως ότι στην αρχική απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2011 και στην επίδικη απόφαση δεν αναφερόταν βάσει ποιων πληροφοριών είχε γίνει η εκτίμηση της δασμολογητέας αξίας ούτε ο λόγος για τον οποίον ήταν αδύνατη η λήψη των πληροφοριών που θα είχαν καταστήσει δυνατή την εφαρμογή μεθόδου άλλης από εκείνη του άρθρου 31 του τελωνειακού κώδικα, πράγμα που εμπόδισε την LSCS να ασκήσει πλήρως τα δικαιώματά της στο πλαίσιο της διοικητικής και της ένδικης προσφυγής τις οποίες άσκησε.
- 23 Η εθνική φορολογική αρχή άσκησε αναίρεση κατά της απόφασεως αυτής ενώπιον του Augstākā tiesa (Ανώτατο Δικαστήριο, Λεττονία), το οποίο εκτίμησε ότι για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης ήταν αναγκαία η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης.
- 24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Augstākā tiesa (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 29, παράγραφος 1, του [τελωνειακού κώδικα] την έννοια ότι η προβλεπόμενη στο εν λόγω άρθρο μέθοδος έχει εφαρμογή ακόμη και όταν η εισαγωγή των εμπορευμάτων και η θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας οφείλονται στην απομάκρυνσή τους από την τελωνειακή επιτήρηση κατά τη διαδικασία διαμετακομίσεως, ενώ επρόκειτο για εμπορεύματα υποκείμενα σε εισαγωγικούς δασμούς τα οποία δεν επωλήθησαν προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, αλλά προς εξαγωγή εκτός της Κοινότητας;
- 2) Έχει ο όρος “διαδοχικά”, που διαλαμβάνεται στο άρθρο 30, παράγραφος 1, του [τελωνειακού κώδικα], σε συνδυασμό με το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αρχή της αιτιολογήσεως των διοικητικών πράξεων, την έννοια ότι η τελωνειακή αρχή, προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι έχει εφαρμογή η μέθοδος του άρθρου 31 [του τελωνειακού κώδικα], υπέχει υποχρέωση να εκθέσει σε κάθε διοικητική πράξη τον λόγο για τον οποίο υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι καθορισμού της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 29 και 30 [του τελωνειακού κώδικα];
- 3) Πρέπει να θεωρηθεί επαρκές, για τους σκοπούς της μη εφαρμογής της μεθόδου του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα, το γεγονός ότι η τελωνειακή αρχή επισημαίνει ότι δεν έχει στη διάθεσή της τις δέουσες πληροφορίες, ή υποχρεούται η τελωνειακή αρχή να ζητήσει πληροφορίες από τον παραγωγό;
- 4) Οφείλει η τελωνειακή αρχή να αιτιολογήσει γιατί δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι κατά το άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχεία γ' και δ', του τελωνειακού κώδικα μέθοδοι στην περίπτωση κατά την οποία καθορίζει την τιμή ομοειδών εμπορευμάτων βάσει του άρθρου 151, παράγραφος 3, του [κανονισμού εφαρμογής];

5) Πρέπει η απόφαση της τελωνειακής αρχής να περιέχει εξαντλητική αιτιολογία όσον αφορά το ποιες είναι οι διαθέσιμες πληροφορίες στην Κοινότητα, κατά την έννοια του άρθρου 31 του τελωνειακού κώδικα, ή μπορεί η εν λόγω αρχή να παράσχει την αιτιολογία αυτή μεταγενέστερα, υποβάλλοντας, όταν αχθεί η διαφορά ενώπιον δικαστηρίου, λεπτομερέστερες αποδείξεις;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 25 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μέθοδος καθορισμού της δασμολογητέας αξίας πρέπει να εφαρμόζεται ως προς εμπορεύματα τα οποία πωλήθηκαν προς εξαγωγή με προορισμό τρίτο κράτος και τα οποία απομακρύνθηκαν από την τελωνειακή επιτήρηση ενώ τελούσαν υπό το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακομίσεως.
- 26 Κατά το άρθρο αυτό, «η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας».
- 27 Από το γράμμα της διατάξεως αυτής και ιδίως από τη φράση «πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας» προκύπτει ότι η συναλλακτική αξία πρέπει να αντιστοιχεί σε τιμή εξαγωγής προς την Ένωση. Επομένως, κατά το χρονικό σημείο της πώλησεως πρέπει να ορίζεται ότι τα προερχόμενα από τρίτο κράτος εμπορεύματα θα μεταφερθούν με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 1990, Unifert, C-11/89, EU:C:1990:237, σκέψη 11, και της 28ης Φεβρουαρίου 2008, Carboni e derivati, C-263/06, EU:C:2008:128, σκέψη 28).
- 28 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τη διάταξη του άρθρου 147, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, η οποία αφορά τις διαδοχικές πωλήσεις και από την οποία προκύπτει ότι μόνον η τιμή των εμπορευμάτων που προορίζονται για το έδαφος της Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα τελωνειακής εκτιμήσεως.
- 29 Περαιτέρω, θα ήταν αντίθετο προς τον σκοπό των κανόνων της Ένωσης για τη δασμολογητέα αξία το να γίνει δεκτή τιμή πώλησεως προς εξαγωγή με προορισμό τρίτο κράτος ως συναλλακτική αξία κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.
- 30 Ειδικότερα, η δασμολογητέα αξία πρέπει να αντικατοπτρίζει την πραγματική οικονομική αξία του εισαγόμενου εμπορεύματος (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Χριστοδούλου κ.λπ., C-116/12, EU:C:2013:825, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 31 Όπως όμως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεών της, η τιμή του εμπορεύματος σε ορισμένη τελωνειακή ζώνη αντιστοιχεί προς την κατάσταση της αγοράς στη ζώνη αυτή. Επομένως, η τιμή εξαγωγής εμπορεύματος με προορισμό τρίτο κράτος δεν αντιστοιχεί οπωσδήποτε προς την τιμή που θα είχε καθοριστεί για την εξαγωγή του ίδιου εμπορεύματος με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.
- 32 Ακριβώς για τον λόγο αυτό το άρθρο 31, παράγραφος 2, στοιχεία γ' και ε', του τελωνειακού κώδικα προβλέπει ότι η δασμολογητέα αξία που καθορίζεται κατ' εφαρμογήν του εν λόγω άρθρου 31 δεν μπορεί να βασίζεται στην τιμή των εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής ούτε στην τιμή εξαγωγής προς χώρα που δεν περιλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.

- 33 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η τιμή πωλήσεως εμπορευμάτων τα οποία προορίζονται για τρίτο κράτος δεν αντανακλά, στην περίπτωση κατά την οποία αυτά απομακρύνθηκαν από την τελωνειακή επιτήρηση κατά τη διάρκεια της διαμετακομίσεώς τους μέσω του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, την πραγματική οικονομική αξία του εμπορεύματος.
- 34 Πρέπει να προστεθεί ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της διαφοράς της κύριας δίκης, ο κυρίως υπόχρεος δεν δύναται να επικαλεσθεί την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προβάλλοντας ότι μπορούσε ευλόγως να αναμένει ότι το ποσό της τελωνειακής οφειλής θα αντιστοιχεί στο ποσό της εγγυήσεως που παρεσχέθη κατά το χρονικό σημείο της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακομίσεως.
- 35 Συναφώς, πρέπει ειδικότερα να υπομνησθεί ότι μόνον επιχειρηματίας στον οποίο μια εθνική αρχή δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες λόγω συγκεκριμένων, ανεπιφύλακτων και συγκλινουσών διαβεβαιώσεων που του παρεσχέθησαν από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές δικαιούται να επικαλεσθεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2015, *Veloserviss*, C-427/14, EU:C:2015:803, σκέψη 39, και της 14ης Ιουνίου 2016, *Marchiani* κατά Κοινοβουλίου, C-566/14 P, EU:C:2016:437, σκέψη 77).
- 36 Όπως όμως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 60 έως 64 των προτάσεών της, η αποδοχή του ποσού της εγγυήσεως από τις τελωνειακές αρχές δεν μπορεί να εξομοιώνεται προς τέτοιες διαβεβαιώσεις εφόσον ουδόλως προδικάζει το ύψος της μελλοντικής τελωνειακής οφειλής.
- 37 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 29, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μέθοδος καθορισμού της δασμολογητέας αξίας δεν πρέπει να εφαρμόζεται ως προς εμπορεύματα τα οποία δεν πωλήθηκαν προς εξαγωγή με προορισμό την Ένωση.

Επί του δευτέρου και του πέμπτου ερωτήματος

- 38 Με το δεύτερο και το πέμπτο ερώτημα, στα οποία πρέπει να δοθεί κοινή απάντηση, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 31 του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να εκθέτουν, στην απόφασή τους με την οποία καθορίζουν το ύψος των οφειλόμενων εισαγωγικών δασμών, τους λόγους για τους οποίους απέρριψαν την εφαρμογή των μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 29 και 30 του εν λόγω κώδικα, πριν μπορέσουν να κρίνουν ότι εφαρμοστέα είναι η μέθοδος του άρθρου 31 του ίδιου κώδικα, καθώς και τα διαθέσιμα εντός της Ένωσης στοιχεία, βάσει των οποίων εκτίμησαν τη δασμολογητέα αξία των επίμαχων εμπορευμάτων.
- 39 Καταρχάς, υπογραμμίζεται ότι το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως, κατά το μέτρο που αντανακλά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, εμπεριέχει απαιτήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2014, N., C-604/12, EU:C:2014:302, σκέψεις 49 και 50).
- 40 Μεταξύ των απαιτήσεων αυτών, όλως ιδιαίτερη σημασία έχει η υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων των εθνικών αρχών, εφόσον παρέχει τη δυνατότητα στον αποδέκτη των αποφάσεων αυτών να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να κρίνει, έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, κατά πόσον είναι σκόπιμη η άσκηση προσφυγής κατά των ως άνω αποφάσεων. Η υποχρέωση αυτή είναι επίσης αναγκαία ώστε να μπορούν τα δικαστήρια να ασκούν τον έλεγχο νομιμότητας των εν λόγω αποφάσεων (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1987, *Heylens* κ.λπ., 222/86, EU:C:1987:442, σκέψη 15).

- 41 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις αποφάσεις των τελωνειακών αρχών, το άρθρο 6, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα υπενθυμίζει την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχουν οι αρχές αυτές όταν λαμβάνουν γραπτές αποφάσεις οι οποίες έχουν αρνητικές συνέπειες για τα πρόσωπα στα οποία απευθύνονται.
- 42 Επιπλέον, κατά το άρθρο 221, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, η γνωστοποίηση του ποσού των δασμών πρέπει να εξασφαλίζει κατάλληλη ενημέρωση του οφειλέτη και να του παρέχει τη δυνατότητα να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 2006, *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, σκέψη 54).
- 43 Επισημαίνεται τέλος ότι, κατά πάγια νομολογία, οι μέθοδοι καθορισμού της δασμολογητέας αξίας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 29 έως 31 του τελωνειακού κώδικα συνδέονται μεταξύ τους με σχέση επικουρικότητας. Ειδικότερα, μόνον εάν η δασμολογητέα αξία δεν μπορεί να καθοριστεί κατ' εφαρμογήν ορισμένης μεθόδου χωρεί εφαρμογή της αμέσως επόμενης μεθόδου, κατά τη σειρά που καθορίζεται από τις διατάξεις αυτές (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, *Χριστοδούλου κ.λπ.*, C-116/12, EU:C:2013:825, σκέψη 43).
- 44 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχουν οι τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο της εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων πρέπει, αφενός, να παρέχει τη δυνατότητα να γίνουν γνωστοί κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο οι λόγοι για τους οποίους οι αρχές αυτές απέρριψαν την εφαρμογή μιας ή περισσότερων μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας.
- 45 Αφετέρου, η υποχρέωση αυτή σημαίνει ότι οι εν λόγω αρχές υποχρεούνται να εκθέτουν, στην απόφασή τους με την οποία καθορίζουν το ύψος των οφειλόμενων εισαγωγικών δασμών, τα στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμήθηκε η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων, τόσο για να παράσχουν στον αποδέκτη της απόφασης τη δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να κρίνει, έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, κατά πόσον είναι σκόπιμη η άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης αυτής, όσο και για να παράσχουν στα δικαστήρια τη δυνατότητα να ασκήσουν τον έλεγχο νομιμότητας της εν λόγω απόφασης.
- 46 Πρέπει να προστεθεί, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας στο σημείο 85 των προτάσεών της, ότι απόκειται στα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της ασκήσεως της δικονομικής αυτονομίας τους, να ρυθμίσουν τις συνέπειες της παραβάσεως από τις τελωνειακές αρχές της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και να καθορίσουν αν και σε ποιο βαθμό είναι δυνατή η θεραπεία της παραβάσεως κατά την ένδικη διαδικασία, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 3ης Ιουλίου 2008, *Επιτροπή κατά Ιρλανδίας*, C-215/06, EU:C:2008:380, σκέψη 57).
- 47 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο και στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 31 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ως άνω κώδικα, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να εκθέτουν, στην απόφασή τους με την οποία καθορίζουν το ύψος των οφειλόμενων εισαγωγικών δασμών, τους λόγους για τους οποίους απέρριψαν την εφαρμογή των μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 29 και 30 του εν λόγω κώδικα, πριν μπορέσουν να κρίνουν ότι εφαρμοστέα είναι η μέθοδος του άρθρου 31 του ίδιου κώδικα, καθώς και τα στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμήθηκε η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων, προκειμένου να παράσχουν στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να εκτιμήσει το βάσιμο της απόφασης και να κρίνει, έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, κατά πόσον είναι σκόπιμο να ασκήσει προσφυγή κατ' αυτής. Στα κράτη μέλη απόκειται, στο πλαίσιο της ασκήσεως της δικονομικής αυτονομίας τους, να ρυθμίσουν τις συνέπειες της παραβάσεως από τις τελωνειακές αρχές της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και να καθορίσουν αν και σε ποιο βαθμό είναι δυνατή η θεραπεία της παραβάσεως κατά την ένδικη διαδικασία, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 48 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, πριν μπορέσει να απορρίψει την εφαρμογή της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή μεθόδου καθορισμού της δασμολογητέας αξίας, η αρμόδια αρχή υποχρεούται να ζητήσει από τον παραγωγό να της υποβάλει τις πληροφορίες οι οποίες απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής ή αν αρκεί η επισήμανση εκ μέρους της αρμόδιας αρχής ότι δεν διαθέτει τις ως άνω πληροφορίες.
- 49 Κατά το άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα, η δασμολογητέα αξία καθορίζεται με βάση τη συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό την Ένωση και εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα. Το άρθρο 150, παράγραφος 4, του κανονισμού εφαρμογής διευκρινίζει συναφώς ότι η συναλλακτική αξία εμπορευμάτων τα οποία παράγονται από διαφορετικό πρόσωπο λαμβάνεται υπόψη μόνον όταν δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί καμία συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων παραγόμενων από το ίδιο πρόσωπο το οποίο παράγει και τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα.
- 50 Για την εφαρμογή της μεθόδου του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα απαιτείται, συνεπώς, καταρχάς η γνώση της συναλλακτικής αξίας πανομοιότυπων εμπορευμάτων τα οποία παράγονται από το ίδιο πρόσωπο και πωλούνται με σκοπό την εξαγωγή τους, κατά το ίδιο λίγο-πολύ χρονικό σημείο, με προορισμό την Ένωση.
- 51 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, μόνο σε περίπτωση που η δασμολογητέα αξία δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ως άνω κώδικα χωρεί εφαρμογή του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο β'.
- 52 Δεδομένης αυτής της σχέσεως επικουρικότητας η οποία υφίσταται μεταξύ των διαφόρων μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας που διαλαμβάνονται στο άρθρο 30, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να εξετάζουν με επιμέλεια το ζήτημα της εφαρμογής της καθεμίας από τις διαδοχικές μεθόδους της διατάξεως αυτής πριν μπορέσουν να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι μια συγκεκριμένη μέθοδος δεν μπορεί να εφαρμοσθεί.
- 53 Προς τον σκοπό αυτό, οι εν λόγω αρχές δύνανται, κατά το άρθρο 14 του τελωνειακού κώδικα, να ζητούν από τον κάθε άμεσα ή έμμεσα ενδιαφερόμενο για τις οικείες πράξεις να τους παράσχει πληροφορίες.
- 54 Εντούτοις, ούτε ο τελωνειακός κώδικας ούτε ο κανονισμός εφαρμογής επιβάλλουν στις τελωνειακές αρχές την υποχρέωση να απευθυνθούν στον παραγωγό των επίμαχων εμπορευμάτων για να αποκτήσουν τα στοιχεία που απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα η οποία βασίζεται στη συναλλακτική αξία πανομοιότυπων εμπορευμάτων.
- 55 Συνεπώς, στις εν λόγω αρχές απόκειται να εκτιμήσουν, βάσει των περιστάσεων της εκάστοτε περιπτώσεως και λαμβάνοντας υπόψη το υπομνησθέν στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως καθήκον επιμέλειας το οποίο υπέχουν, κατά πόσον είναι σκόπιμο να απευθυνθούν απευθείας στον παραγωγό των επίμαχων εμπορευμάτων προκειμένου να αποκτήσουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή της προβλεπόμενης στο άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα μεθόδου καθορισμού της δασμολογητέας αξίας.

- 56 Αντιθέτως, βάσει της ως άνω υποχρέωσης επιμέλειας την οποία υπέχουν κατά την εφαρμογή της διατάξεως αυτής, οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να συμβουλευτούν όλες τις πηγές πληροφοριών και τις βάσεις δεδομένων που διαθέτουν. Ακόμη, ενδείκνυται να επιτρέπουν στον ενδιαφερόμενο να τους παράσχει οποιαδήποτε πληροφορία θα μπορούσε να διαθέτει η οποία θα ήταν ικανή να συμβάλει στον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής.
- 57 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, πριν μπορέσει να απορρίψει την εφαρμογή της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή μεθόδου καθορισμού της δασμολογητέας αξίας, η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται να ζητήσει από τον παραγωγό να της υποβάλει τις πληροφορίες οι οποίες απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής. Η εν λόγω αρχή υποχρεούται πάντως να συμβουλευτεί όλες τις πηγές πληροφοριών και τις βάσεις δεδομένων που διαθέτει. Επίσης, οφείλει να επιτρέψει στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες να της παράσχουν οποιαδήποτε πληροφορία η οποία θα ήταν ικανή να συμβάλει στον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 58 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 30, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να αιτιολογούν τη μη εφαρμογή των μεθόδων που προβλέπονται στα στοιχεία γ' και δ' της ως άνω παραγράφου 2 στην περίπτωση που καθορίζουν τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων βάσει της συναλλακτικής αξίας ομοειδών εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 151, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής.
- 59 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 151, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής, η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού συνιστά διάταξη εφαρμογής του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα.
- 60 Δεδομένης όμως της σχέσεως επικουρικότητας που υφίσταται μεταξύ των διαφόρων μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 29 έως 31 του εν λόγω κώδικα και η οποία υπενθυμίζεται στη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως, οι τελωνειακές αρχές δεν χρειάζεται να αιτιολογούν τη μη εφαρμογή των μεθόδων που έπονται εκείνης την οποία επέλεξαν.
- 61 Επομένως, η τελωνειακή αρχή ενός κράτους μέλους, από τη στιγμή που είναι σε θέση να καθορίσει τη δασμολογητέα αξία των επίμαχων εμπορευμάτων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, δεν χρειάζεται να λάβει υπόψη τις μεθόδους του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχεία γ' και δ', του τελωνειακού κώδικα.
- 62 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές δεν χρειάζεται να αιτιολογούν τη μη εφαρμογή των μεθόδων που προβλέπονται στα στοιχεία γ' και δ' της ως άνω παραγράφου 2 στην περίπτωση που καθορίζουν τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων βάσει της συναλλακτικής αξίας ομοειδών εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 151, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής.

Επί των δικαστικών εξόδων

⁶³ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 955/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 1999, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μέθοδος καθορισμού της δασμολογητέας αξίας δεν πρέπει να εφαρμόζεται ως προς εμπορεύματα τα οποία δεν πωλήθηκαν προς εξαγωγή με προορισμό την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 2) Το άρθρο 31 του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 955/1999, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ως άνω κανονισμού όπως έχει τροποποιηθεί, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να εκθέτουν, στην απόφασή τους με την οποία καθορίζουν το ύψος των οφειλόμενων εισαγωγικών δασμών, τους λόγους για τους οποίους απέρριψαν την εφαρμογή των μεθόδων καθορισμού της δασμολογητέας αξίας τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 29 και 30 του εν λόγω κανονισμού όπως έχει τροποποιηθεί, πριν μπορέσουν να κρίνουν ότι εφαρμοστέα είναι η μέθοδος του άρθρου 31 του ίδιου κανονισμού, καθώς και τα στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμήθηκε η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων, προκειμένου να παράσχουν στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να εκτιμήσει το βάσιμο της αποφάσεως και να κρίνει, έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, κατά πόσον είναι σκόπιμο να ασκήσει προσφυγή κατ' αυτής. Στα κράτη μέλη απόκειται, στο πλαίσιο της ασκήσεως της δικονομικής αυτονομίας τους, να ρυθμίσουν τις συνέπειες της παραβάσεως από τις τελωνειακές αρχές της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και να καθορίσουν αν και σε ποιο βαθμό είναι δυνατή η θεραπεία της παραβάσεως κατά την ένδικη διαδικασία, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας.
- 3) Το άρθρο 30, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 955/1999, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, πριν μπορέσει να απορρίψει την εφαρμογή της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή μεθόδου καθορισμού της δασμολογητέας αξίας, η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται να ζητήσει από τον παραγωγό να της υποβάλει τις πληροφορίες οι οποίες απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής. Η εν λόγω αρχή υποχρεούται πάντως να συμβουλευτεί όλες τις πηγές πληροφοριών και τις βάσεις δεδομένων που διαθέτει. Επίσης, οφείλει να επιτρέψει στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες να της παράσχουν οποιαδήποτε πληροφορία η οποία θα ήταν ικανή να συμβάλει στον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής.

- 4) Το άρθρο 30, παράγραφος 2, του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 955/1999, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές δεν χρειάζεται να αιτιολογούν τη μη εφαρμογή των μεθόδων που προβλέπονται στα στοιχεία γ' και δ' της ως άνω παραγράφου 2 στην περίπτωση που καθορίζουν τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων βάσει της συναλλακτικής αξίας ομοειδών εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 151, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1762/95 της Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 1995.

(υπογραφές)